
Dokument s plenarne sjednice

A9-0141/2020

22. 7. 2020.

IZVJEŠĆE

o učinkovitim mjerama za ekologizaciju programa Erasmus+ i Kreativna Europa te Europskih snaga solidarnosti (2019/2195(INI))

Odbor za kulturu i obrazovanje

Izvjestiteljica: Laurence Farreng

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	14
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	18
KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U NADLEŽNOM ODBORU	19

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o učinkovitim mjerama za ekologizaciju programa Erasmus+ i Kreativna Europa te Europskih snaga solidarnosti (2019/2195(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članke 11., 165., 166., 167., 191. i 193. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir Pariški sporazum sklopljen u okviru Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (COP21),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu¹,
- uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća usvojene 12. prosinca 2019.,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. upućenu Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija i naslovljenu „Europski zeleni plan” (COM(2019)0640),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. studenoga 2019. o klimatskoj i okolišnoj krizi²,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. travnja 2020. o usklađenom djelovanju EU-a za suzbijanje pandemije bolesti COVID-19 i njezinih posljedica³,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća i predstavnika država članica, koji su se 5. lipnja 2019. sastali u okviru Vijeća, o utvrđivanju smjernica o upravljanju dijalogom EU-a s mladima – Strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027.,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija od 22. svibnja 2018. naslovljenu „Izgradnja snažnije Europe: uloga politika u području mladih, obrazovanja i kulture” (COM(2018)0268),
- uzimajući u obzir svoju Zakonodavnu rezoluciju od 28. ožujka 2019. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa „Erasmus”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport⁴,
- uzimajući u obzir Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uspostavi programa „Erasmus”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport (COM(2018)0367),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1288/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa „Erasmus+”: programa Unije za obrazovanje,

---

¹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0005.

² Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0078.

³ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0054.

⁴ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0324.

osposobljavanje, mlade i sport⁵,

- uzimajući u obzir izvješće Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija od 31. siječnja 2018. naslovljeno „Evaluacija programa Erasmus+ sredinom programskog razdoblja (2014.–2020.)” (COM(2018)0050),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 2. veljače 2017. o provedbi Uredbe (EU) br. 1288/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa „Erasmus+”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport⁶,
- uzimajući u obzir svoju Zakonodavnu rezoluciju od 12. ožujka 2019. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa Europskih snaga solidarnosti⁷,
- uzimajući u obzir Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 11. lipnja 2018. o uspostavi programa Europskih snaga solidarnosti (COM(2018)0440),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2018/1475 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o utvrđivanju pravnog okvira Europskih snaga solidarnosti⁸,
- uzimajući u obzir svoju Zakonodavnu rezoluciju od 28. ožujka 2019. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa Kreativna Europa (2021. – 2027.)⁹,
- uzimajući u obzir Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uspostavi programa Kreativna Europa (2021.–2027.) (COM(2018)0366),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1295/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa Kreativna Europa (2014. – 2020.)¹⁰,
- uzimajući u obzir izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću od 30. travnja 2018. naslovljeno „Evaluacija programa Kreativna Europa na sredini razdoblja (2014.–2020.)” (COM(2018)0248),
- uzimajući u obzir Rezoluciju od 2. ožujka 2017. o provedbi Uredbe (EU) br. 1295/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa Kreativna Europa (2014. – 2020.)¹¹,
- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1221/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sustavu upravljanja

---

⁵ SL L 347, 20.12.2013., str. 5.

⁶ SL C 252, 18.7.2018., str. 31.

⁷ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0150.

⁸ SL L 250, 4.10.2018., str. 1.

⁹ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0323.

¹⁰ SL L 347, 20.12.2013., str. 221.

¹¹ SL C 263, 25.7.2018., str. 19.

okolišem i neovisnog ocjenjivanja Zajednice (EMAS)¹²,

- uzimajući u obzir obveze kandidatkinje za povjerenicu za inovacije, istraživanje, obrazovanje, kulturu i mlade koje je ona preuzela na saslušanju održanom 30. rujna 2019. pred Europskim parlamentom,
  - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za kulturu i obrazovanje (A9-0141/2020),
- A. budući da se u okviru europskog zelenog plana utvrđuje cilj klimatski neutralne Europske unije do 2050., zbog čega se klimatska kriza nalazi u središtu svih programa i politika EU-a; budući da se europskim zelenim planom također namjerava informirati i uključiti građane u djelovanje u području klime uspostavom sveobuhvatnog europskog programa; budući da bi se takav pristup trebao temeljiti i na preispitivanju obrazovanja i osposobljavanja te programa za kulturu i mlade; budući da bi zaštita okoliša, održivost i borba protiv klimatskih promjena trebali biti integrirani u sve programe i promicati se kao transverzalne vještine;
- B. budući da se u cilju održivog razvoja (COR) br. 13 poziva na borbu protiv klimatskih promjena i njihova utjecaja i budući da 13 ciljeva održivog razvoja uključuje unaprjeđenje obrazovanja, informiranja građana i institucionalnih kapaciteta u pogledu ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe i smanjenja utjecaja;
- C. budući da kriza prouzročena bolešću COVID-19 dramatično utječe na svakodnevni život građana, prvenstveno na mobilnost, obrazovanje te fizički pristup kulturi, umjetnosti i sportu; budući da su tri programa također uvelike pogođena tom krizom; budući da je nakon pandemije važno očuvati kulturne vrijednosti Unije i ponovno izgraditi sliku Europe za buduće generacije; budući da će kulturna razmjena i interakcija koje su omogućene u okviru triju programa pomoći Europi da izađe iz te krize koja nadilazi zdravstveni sektor;
- D. budući da obrazovanje, sport, volontiranje i kultura imaju presudnu ulogu u ekološkoj tranziciji u pogledu informiranja, učenja, komunikacije te razmjene znanja i dobrih praksi, te da se, zahvaljujući tom potencijalu, u tim sektorima u sljedećem programskom razdoblju mogu razviti inovativna rješenja za probleme povezane s okolišem;
- E. budući da programi Erasmus+, Europske snage solidarnosti i Kreativna Europa utječu na životnu svakodnevicu milijuna Europljana i podupiru bolju koheziju i kulturno razumijevanje diljem Unije, u zemljama kandidatkinjama i pristupnicama, zemljama susjedstva i u ostatku svijeta, uz sudjelovanje trećih zemalja;
- F. budući da ti programi, iako nisu primarno usmjereni na okoliš, svojim sadržajem i područjem primjene pridonose ekološkoj tranziciji oblikovanjem razmišljanja kojim se poštuju okoliš i klima te oblikovanjem društva koje se temelji na međusobnom razumijevanju i uvažavanju; budući da zbog toga valja zadržati njihovu temeljnu namjenu;

---

¹² SL L 342, 22.12.2009., str. 1.

- G. budući da masovna sportska i kulturna događanja stvaraju duh zajedništva;
- H. budući da treba voditi računa o potencijalu programa Erasmus+ za održivi razvoj; budući da se tim programom promiče cjeloživotno učenje;
- I. budući da ciljevi i sama bit Europskih snaga solidarnosti mladima otvaraju mogućnost razmjene znanja i konkretnog angažmana u području zaštite okoliša;
- J. budući da iskustvo u domeni mobilnosti stečeno u okviru tih programa za sudionike može biti transformativno i utjecati na njihove svakodnevne postupke te da je stoga potrebno poticati tu vrstu mobilnosti;
- K. budući da program Kreativna Europa ima ključnu ulogu u promicanju umjetnosti, kulture i audiovizualnog sadržaja te u pružanju potpore kvalitetnim medijima; budući da su to ključni stupovi održivog razvoja koji pridonose izgradnji robusnijih društava; budući da se suradnjom u tim područjima mogu razviti instrumenti za informiranje građana o pitanjima okoliša, klime i održivosti i time dobiti jedinstven izvor kreativnih rješenja diljem Europe i svijeta, preko trećih zemalja sudionica;
- L. budući da je potrebno koordinirati zajedničku inicijativu za razvoj održivih praksi u kulturnom i kreativnom sektoru; budući da je za takvu inicijativu potrebno osigurati troškove za aktivnosti „ekologizacije” iz potpore projektima;
- M. budući da je sloboda izražavanja i umjetničkog stvaralaštva nepovrediv element programa Kreativna Europa te da se u nastojanju „ekologizacije” programa ta sloboda treba poštovati; budući da se ekološko razmišljanje u provedbi projekata može poticati uključivanjem ekoloških aspekata u ocjenjivanje projekata;
- N. budući da je velik dio projekata koji se odnose na okoliš proveden u razdoblju između 2014. i 2020.;
- O. budući da programi trebaju biti dostupni i nediskriminirajući; budući da je neophodno uspostaviti konkretne mjere kako bi programi bili uključiviji za osobe ograničenih mogućnosti, osobito osobe s invaliditetom;
- P. budući da je Europski parlament za sljedeće programske razdoblje zatražio ambiciozan proračun za sva tri programa, u prvom redu kako bi oni postali uključiviji i dostupniji, ali i zato što se manjim proračunom ne bi postigao taj cilj niti bi se moglo uvesti učinkovite ekološke mjere ni mjere povezane s klimatskim promjenama ni održivosti bez ugrožavanja drugih ključnih elemenata programâ;
- Q. budući da je aktualni cilj višegodišnjeg financijskog okvira u pogledu namjene 20 % rashoda za borbu protiv klimatskih promjena nemoguće provesti u djelo jer ne raspoložemo podacima i instrumentima potrebnima za mjerenje doprinosa programâ tom cilju, zbog čega se hitno treba pobrinuti za njihovu dostupnost;
- R. budući da fizička mobilnost omogućuje potpuno „uranjanje” u druge kulture i optimalne interakcije s njima; budući da su virtualna razmjena i učenje važna dopuna fizičkoj mobilnosti, no ne pružaju jednak doživljaj;
- S. budući da digitalne tehnologije također imaju ekološki otisak;

- T. budući da trenutačno postoji malo poticajnih mjera, osobito u području financija, na temelju kojih bi se sudionici triju programa mogli orijentirati na ekološki prihvatljivije oblike prijevoza i ponašanja; budući da su ekološki prihvatljiviji oblici prijevoza uglavnom manje dostupni i pristupačni;

Zajednički ciljevi triju programa

1. napominje da pojmovi klime i okoliša te mobilnosti čine tek dio ciljeva koji se nastoje ostvariti europskim zelenim planom; smatra da cilj nadilazi ekološka pitanja i usmjeren je na stvaranje pravednijeg društva za sve na temelju racionalnog i komplementarnog iskorištavanja resursa, odgovorne potrošnje i suživota kojim se poštuju razlike među ljudima, uzimajući u obzir regionalne i nacionalne komplementarnosti; naglašava da su nastavnici, umjetnici i stvaratelji jednako važni za ostvarenje društvene promjene i da programi Erasmus+ i Kreativna Europa i Europske snage solidarnosti imaju važnu ulogu u ostvarenju širih ciljeva europskog zelenog plana;
2. u tom smislu pozdravlja odlučnost mladih da pridonesu naporima koje EU ulaže u održivost i odabir „održive zelene Europe” kao jednog od europskih ciljeva za mlade;
3. ističe važnost triju programa u promicanju suradnje i inovacija u europskim politikama u području mladih, obrazovanja i kulture te pozitivnog društvenog i gospodarskog učinka mobilnosti; naglašava da programi mogu pridonijeti razvoju kreativnih i inovativnih rješenja koja će osigurati neometano odvijanje obrazovnih i kulturnih aktivnosti u slučaju krize kao što je ona uzrokovana bolešću COVID-19; poziva Komisiju i nacionalne agencije i centre da budu fleksibilni i pruže podršku sudionicima i nositeljima projekata kako bi oni mogli nastaviti provoditi svoje aktivnosti na održiv način i nakon pandemije;
4. ističe potrebu za polaznom procjenom doprinosa programâ okolišnim i klimatskim ciljevima i njihova utjecaja na te ciljeve na kojoj će se temeljiti buduća provedba; izražava žaljenje zbog toga što Komisija za nove programe nije predložila nikakve pokazatelje u vezi s okolišem, klimom i održivošću; stoga poziva Komisiju da predloži suzakonodavcima konkretne pokazatelje koji će se ugraditi u propise kojima se uređuju programi nove generacije; smatra da se pokazatelji moraju pažljivo odrediti na temelju opsežnih istraživanja i zajedničke metodologije te uključivati detaljnu analizu doprinosa programâ ekološkim i klimatskim ciljevima (npr. putem ciljeva i poziva na podnošenje projekata) i njihova utjecaja na okoliš (npr. putem oblika putovanja koji se podupiru); naglašava da se ti pokazatelji moraju temeljiti na značajkama pojedinih korisnika programa kako bi se izbjeglo prekomjerno opterećenje; poziva na to da se izvješće s prikupljenim podacima podnosi Parlamentu i objavljuje jednom godišnje;
5. poziva Komisiju da sustavno bilježi i izračunava ugljični otisak prijevoza po sudioniku; smatra da je u tu svrhu primjereno upotrijebiti Alat za mobilnost kao i proširiti upotrebu tog alata na sve sektore programa Erasmus+ te na Europske snage solidarnosti; poziva Komisiju da analizira mogućnost izrade sličnih alata izračuna za putovanja u okviru programa Kreativna Europa; potiče Komisiju da, osim svojim izvješćima o programima, omogući jednostavan javni pristup i svim relevantnim prikupljenim podacima uz isticanje najboljih praksi; podsjeća da svi digitalni alati i aplikacije moraju biti u skladu sa zakonodavstvom o zaštiti podataka;
6. naglašava da provedbena tijela imaju pozitivnu i aktivnu ulogu u predlaganju načina na

koji bi budući programi najbolje mogli odgovoriti na pitanja u području zaštite okoliša te načina na koji treba usmjeriti korisnike da postanu osjetljiviji na ekološke probleme; smatra da je potrebno utvrditi, koordinirati i ocijeniti dobre prakse koje već primjenjuju nacionalne agencije i centri kao i nositelji projekata; poziva Komisiju da surađuje s dionicima u izradi i objavi popis preporuka na temelju analize dobrih praksi; preporučuje razvoj oznake kojom će se potvrditi ekološki odgovorne prakse i nagraditi inovativni i perspektivni ekološki projekti u okviru pojedinih programa te povećati njihova vidljivost;

7. ističe manjak informacija o mogućnostima financiranja projekata posvećenih okolišu, klimi i održivosti u okviru triju programa; poziva Komisiju i nacionalne agencije i centre da u tom pogledu unaprijede komunikaciju i povećaju vidljivost pitanja zaštite okoliša u okviru projekata i među organizacijama i sudionicima koji su korisnici programa;
8. poziva glavne dionike programâ da obavještavaju sudionike o primjerima dobrih ekoloških i potrošačkih praksi koje se mogu primjenjivati u svakodnevnom životu tijekom sudjelovanja u programu te da ih aktivno promiču i informiraju sudionike o utjecaju njihovih aktivnosti na okoliš; smatra da bi za to mogao biti učinkovit skup digitalnih alata, uključujući internetske tečajeve prije mobilnosti, a možda i digitalnu aplikaciju;
9. ističe da organizacije koje primaju sudionike imaju ključnu ulogu, uključujući „zelene urede” i postojeće mreže u određnim gradovima, kao i važnost postojećih mreža, primjerice bivših sudionika programa Erasmus+, za promicanje održivog načina života putem razmjene praktičnih preporuka i korisnih savjeta na lokalnoj razini, u gradu, regiji ili zemlji u kojoj se nalaze;
10. poziva Komisiju da potakne nacionalne agencije, centre i nositelje projekata da se upišu u sustav EMAS (sustav upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja EU-a) kako bi ocijenili, objavili i poboljšali svoje okolišne rezultate i poboljšali održivost svojih aktivnosti; poziva Komisiju da potiče i koordinira inicijative nacionalnih agencija i centara za smanjenje ekološkog otiska, primjerice upotrebom održivih promotivnih materijala, racionalnom organizacijom putovanja, povećanom upotrebom videokonferencijskih alata i smanjenjem količine otpada; smatra da će održive prakse nacionalnih agencija i centara potaknuti sudionike na usvajanje održivijih potrošačkih navika;
11. poziva Komisiju i nacionalne agencije i centre da utvrde kriterije koji će omogućiti uključivanje ekoloških aspekata u ocjenjivanje projekata i time promiču zelenije prakse, uz neprekidno poštovanje načela slobode stvaranja i ocjenjivanje svakog projekta u skladu s ciljevima programa;
12. naglašava potencijal i vrijednost virtualnog učenja i razmjene kada je riječ o omogućavanju daljnjeg provođenja programâ mobilnosti u izvanrednim okolnostima uzrokovanim krizom zbog bolesti COVID-19; poziva Komisiju da potiče uporabu virtualnih formata kao dodatka fizičkoj mobilnosti, kada je to moguće, radi smanjenja nepotrebnog putovanja i omogućavanja onima koji ne mogu putovati da sudjeluju u programima;
13. poziva Komisiju da potiče sudionike i omogući im da biraju one vrste prijevoza koje

najmanje onečišćuju, kao što je željeznički, bez stigmatiziranja, diskriminiranja i isključivanja sudionika kojima je jedina opcija putovanje zrakoplovom; poziva na to da se pritom posebna pozornost posveti najudaljenijim regijama, osobito ruralnim i udaljenim područjima;

14. poziva Komisiju da revidira postojeća financijska pravila kako bi se u potpunosti nadoknadili dodatni troškovi prijevoza i vrijeme potrebno za putovanje koji proizlaze iz korištenja ekološkim oblicima prijevoza te da bi se dodatno vrijeme za putovanje uzelo u obzir pri dodjeljivanju bespovratnih sredstava; poziva Komisiju i države članice da uspostave učinkovite programe financijske pomoći kako bi osigurale da im mogu pristupiti osobe kojima je to potrebno;
15. poziva Komisiju da prvenstveno u kontekstu planiranog projekta Europska godina željeznice 2021. sklopi partnerstva s europskim željezničkim prijevoznicima kako bi sudionici uslugu plaćali po povlaštenim cijenama; ističe da bi se slične inicijative mogle osmisliti i za autobusne prijevoznike, osobito za udaljena i ruralna područja i područja u kojima ne voze vlakovi;
16. uviđa da sudionici programâ putuju zemljom domaćinom, ali i izvan nje kako bi istražili lokalnu kulturu; poziva nacionalne agencije i centre te projektno osoblje da potiču „sporo putovanje”, ekološki turizam i korištenje ekološki održivim opcijama putovanja pri putovanju na udaljena, ali i lokalna odredišta;
17. napominje da pametna uporaba digitalnih tehnologija, umjetne inteligencije i robotike ima potencijal za povećanje socijalne uključenosti i smanjenje ugljičnog otiska programâ; ističe potrebu rješavanja problema digitalnog jaza osiguravanjem pristupa digitalnoj infrastrukturi i opremi te usvajanjem digitalnih vještina, koji su neophodni za pametnu digitalnu transformaciju; u tom pogledu naglašava važnost ambicioznijeg Akcijskog plana za digitalno obrazovanje, koji će se poduprijeti prvenstveno putem programa Erasmus+;
18. istovremeno ističe da širenje digitalizacije može utjecati na okoliš; podsjeća da sva tri programa podrazumijevaju uporabu digitalnih alata, naročito program Kreativna Europa, i poziva Komisiju da uzme u obzir njihov digitalni utjecaj na okoliš; potiče Komisiju da istraži rješenja za smanjenje ekološkog otiska digitalnih alata, uključujući internetske stranice i softvere, koji se upotrebljavaju u okviru programâ; poziva glavne dionike programa da promiču uporabu ekološki prihvatljivijih digitalnih alata; ističe da je potrebno zajedničko oblikovanje politika za budući digitalni program i europski zeleni plan kako bi se načela digitalne transformacije povezala s politikom zaštite okoliša;
19. naglašava da će troškovi učinkovitih mjera za ekologizaciju programa Erasmus+ i Kreativna Europa te Europskih snaga solidarnosti biti visoki i da nove mjere ne smiju dodatno iscrpiti ionako ograničena sredstva za programe; u tom smislu upućuje na vrijednost promicanja učinkovitih sinergija i komplementarnosti s drugim relevantnim programima financiranja, kao što su strukturni fondovi, Fond za pravednu tranziciju, LIFE, InvestEU i Obzor Europa, osobito u okviru klastera „Kultura, kreativnost i uključivo društvo” u okviru stupa II., kao i postojećom zajednicom znanja i inovacija o klimi, ali i Europskim institutom za inovacije i tehnologiju, posebno prijedlogom da obuhvati zajednicu znanja i inovacija, koja se bavi kulturnim i kreativnim sektorom;

20. podsjeća da su brojni korisnici triju programa često male organizacije koje se ne mogu nositi sa složenim administrativnim zahtjevima; stoga poziva Komisiju da pruži smjernice nacionalnim agencijama i centrima te podupire i potiče dijalog s dionicima kako bi se osigurala konkretna provedba sinergija;

Program Erasmus+

21. poziva Komisiju da među načela Povelje Erasmus+ za visoko obrazovanje uvrsti poštovanje okoliša, dobre okolišne prakse i zaštitu okoliša; poziva Komisiju da primijeni taj pristup u svim sektorima obuhvaćenima programom te da poduzme mjere za osiguravanje poštovanja navedenih načela; potiče suradnju nacionalnih agencija, partnerskih sveučilišta i studentskih udruženja kako bi se informacije i savjeti o održivosti i dobrim okolišnim praksama ugradili u aktivnosti dočeka i integracije studenata;
22. ističe potencijal Europskih sveučilišta i centara izvrsnosti za strukovno obrazovanje i osposobljavanje, koji bi mogli uspostaviti programe izvrsnosti u području zaštite okoliša, klime i održivosti usmjerene na obrazovanje i osposobljavanje širokog kruga dionika i polaznika te podupirati istraživačke projekte koji se bave tim pitanjima; naglašava da će nove inicijative to omogućiti jedino ako se za program Erasmus+ osiguraju dostatna sredstva iz višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027.;
23. napominje da uvođenje europske studentske iskaznice u budućnosti može biti bitan korak na temelju kojeg bi sudjelovanje u programu Erasmus+ postalo ekološki prihvatljivije jer bi uključivalo prelazak s papirnatom na pojednostavljeni digitalni postupak, koji mora biti kvalitetan, uključiv i dostupan, uz istodobno lakše upravljanje ciklusom mobilnosti; napominje da se europska studentska iskaznica može razviti tako da omogućava pristup uslugama koje će promicati ekološki prihvatljivije životne navike; poziva Komisiju da nastoji ubrzati uvođenje europske studentske iskaznice;
24. podsjeća na to da internetske platforme za podršku, napredno učenje i mogućnosti osposobljavanja (SALTO) u sklopu programa predstavljaju izvrstan izvor informacija i savjeta za nositelje projekata; poziva Komisiju da uspostavi platformu SALTO za ekologizaciju;
25. naglašava vrijednost mreže e-Twinning, koju nastavnici upotrebljavaju za izradu i razmjenu obrazovnih modula, posebno u pogledu teme za 2020.: održivosti i klimatskih promjena; poziva Komisiju da što više širi godišnje izvješće o tom prioritetu kao i priručnik za nastavnike; u tom pogledu podsjeća na važnost razvoja platformi za e-učenje na europskoj razini, koje u slučaju krize, kao što je kriza uzrokovana bolešću COVID-19, omogućuju kontinuitet poučavanja;
26. poziva Komisiju i države članice da poduzmu mjere za podupiranje uvrštavanja klimatskih promjena i održivosti u školski kurikulum na razini osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja; smatra da ključne mjere 2 i 3 programa Erasmus+ mogu pomoći u tome putem ciljanih poziva na podnošenje prijedloga o edukaciji o okolišu i razmjene najboljih praksi između škola i nastavnika;
27. poziva Komisiju da u svoje inicijative za koordinaciju Europskog prostora visokog obrazovanja i europskog prostora obrazovanja uvrsti popis ekoloških kriterija za

regionalna i nacionalna obrazovna tijela u vezi s infrastrukturom dostupnom za obrazovanje, uključivanjem ustanova u mreže javnog prijevoza te jamčenjem poštovanja okoliša i energetske resursa;

28. ističe da je program Erasmus+ ključan za informiranje Europljana, a osobito mlađih generacija, zahvaljujući podupiranju formalnog i neformalnog obrazovanja i osposobljavanja jer ih potiče da zauzmu aktivan i upućen stav u pogledu održivosti i relevantnih politika i da postanu angažirani i savjesni građani budućnosti; u tom pogledu ističe iznimno važnu ulogu organizacija mladih i civilnog društva u razmjeni najboljih praksi i provedbi projekata kojima se mlađe generacije informiraju o pitanju održivosti; smatra da bi Erasmus+ trebao pridonositi produbljivanju znanja o klimatskim promjenama i okolišu među mladima u radnom odnosu;
29. traži da se u dijelu programa koji je posvećen sportu podupiru projekti suradnje među sportskim udrugama na temu zaštite okoliša i prirode, zdravog i održivog načina života, inovacija koje su usmjerene na ekološki prihvatljivije prakse u sportu i organizacije održivih amaterskih sportskih događanja; ističe da je potrebno sportska događanja učiniti ekološki prihvatljivijima i smatra da u tom pogledu Erasmus+ može pomoći u razvoju i promicanju najboljih praksi; smatra da bi volonteri Europskih snaga solidarnosti mogli poduprijeti organiziranje održivih amaterskih sportskih događanja;
30. smatra da bi dugoročni programi koji se provode na lokalnoj razini i promicanje mobilnosti zaposlenika lokalnih sportskih organizacija mogli povećati njihovu informiranost te tako doprinijeti organizaciji ekološki prihvatljivijih sportskih događanja; poziva na to da se fokus Europskog tjedna sporta stavi na pitanja zaštite okoliša, klime i održivosti;
31. ističe važnost održivog uključivanja sudionika u lokalnu zajednicu s ciljem ostvarivanja aktivnog građanstva i kulturne razmjene kao ključnog elementa programa Erasmus+; poziva Komisiju da istraži programske aktivnosti koje se mogu uspostaviti u rijetko naseljenim ruralnim područjima u kojima aktivan angažman zajednice može pridonijeti, primjerice, promicanju zaštite prirode i kustostva kulturne baštine;
32. ističe mogućnost uspostavljanja veze s programom Škola ambasadora Europskog parlamenta kako bi se oba programa oplemenila i uključivala sudionike u lokalnoj zajednici i pomogla lokalnim studentima da steknu znanja o europskom građanstvu;

Europske snage solidarnosti

33. podsjeća na to da se zaštita okoliša smatra važnim solidarnim djelovanjem unutar Europskih snaga solidarnosti, u skladu s važećom pravnom osnovom, prijedlogom Komisije koji se odnosi na novi program za Europske snage solidarnosti nakon 2020. te stajalištem Parlamenta u prvom čitanju;
34. smatra da oznaka kvalitete koju svaka organizacija koja šalje ili prima dobrovoljca mora imati prije sudjelovanja u aktivnostima Europskih snaga solidarnosti s vremenom treba obuhvatiti provedbu dobrih ekoloških praksi; podsjeća da su organizacije koje sudjeluju u Europskim snagama solidarnosti najčešće mala udruženja; stoga tvrdi da im je potrebna prilagođena potpora da bi usvojile održivije prakse;
35. podsjeća na to da Komisija može objaviti pozive za podnošenje tematskih projekata; u

tom kontekstu poziva Komisiju da u većoj mjeri promiče one dimenzije Europskih snaga solidarnosti koje se tiču okoliša, klime i održivosti, što će postići povećanjem vidljivosti projekata na platformi PASS;

36. poziva nacionalne agencije nadležne za Europske snage solidarnosti da aktivno podupiru i savjetuju organizacije pošiljateljice i primateljice; ističe da one također mogu identificirati područje primjene i pridonijeti razvoju ekoloških projekata na terenu te osigurati senzibilizaciju volontera u pogledu dobrih ekoloških praksi u njihovom radu i svakodnevnom životu; potiče stvaranje digitalnih alata kojima se olakšava širenje i razmjena dobrih praksi i iskustava među sudionicima;
37. poziva Komisiju i nacionalne agencije da promiču projekte povezane s manje popularnim odredištima kako bi potaknule razvoj lokalnog gospodarstva i održivosti, istovremeno potičući istraživanje tih novih odredišta;

Kreativna Europa

38. naglašava golem potencijal kulturnog i kreativnog sektora za poticanje održivog djelovanja građana; napominje da muzeji, kulturni i društveni centri, izvedbene umjetnosti, književnost, likovna umjetnost i međuumjetničke inicijative mogu promicati održivost i pridonositi zaokretu u klimatskim kretanjima, pod uvjetom da su na raspolaganju dovoljna sredstva; naglašava važnost održivosti i dobre ekološke prakse u očuvanju materijalne i nematerijalne kulturne baštine;
39. poziva Komisiju i nacionalne centre da se savjetuju s dionicima iz kulturnog i kreativnog sektora i prikupe informacije o postojećim poveljama u različitim područjima umjetničkog djelovanja s ciljem izrade povelje s ekološkim načelima kojih se moraju pridržavati svi sudionici programa; smatra da o postupku utvrđivanja odgovarajućih načela treba odlučivati sektor, da je njime potrebno omogućiti uzajamno učenje i šire shvaćanje pitanja na koja se mora odgovoriti, a koja trebaju obuhvaćati recikliranje, kružno gospodarstvo i promjene ponašanja među stvarateljima i korisnicima kulturnih sadržaja;
40. poziva Komisiju da pokrene sveobuhvatno istraživanje i da na temelju savjetovanja s dionicima razvije sektorsku strategiju i vodič dobrih ekoloških praksi u području audiovizualne i kulturne proizvodnje, širenja i organizacije događanja, posebno u pogledu prometa, energetike, učinkovitosti resursa i gospodarenja otpadom, koji bi postao standard za projekte koji se financiraju iz tog programa; podsjeća da se takve prakse ne smiju standardizirati nauštrb kvalitetnih kulturnih i audiovizualnih projekata ili događanja;
41. naglašava važnost zelene javne nabave za osiguravanje pružanja održivih i ekološki prihvatljivih proizvoda i usluga za kulturna događanja; poziva Komisiju da utvrdi zajedničke kriterije zelene javne nabave za kulturni sektor i razvije alat za ocjenjivanje utjecaja kulturnih događanja na okoliš; nadalje ističe utjecaj proizvodnje audiovizualnih sadržaja na okoliš i poziva Komisiju da putem potprograma MEDIA u okviru programa Kreativna Europa promiče najbolje prakse u audiovizualnom sektoru koje se odnose na održivost, energetska učinkovitost i zaštitu okoliša;
42. poziva Komisiju da u kriterije za odabir i ocjenu europskih prijestolnica kulture uključi održivost i poštovanje načela zaštite okoliša; inzistira na tome da europske prijestolnice

kulture moraju poštovati i odredbe povelje u kojoj su utvrđena navedena ekološka načela;

43. poziva Komisiju da u okviru međusektorske komponente omogući osnivanje europske mreže savjetnika za pitanja okoliša, klime i održivosti koji bi svoje usluge pružali nositeljima projekata i centrima programa Kreativna Europa; smatra da se najbolje prakse trebaju razmjenjivati i objavljivati;
44. upućuje predsjednika da dostavi ovu rezoluciju Vijeću, Komisiji, državama članicama te nacionalnim agencijama i centrima koji su nadležni za provođenje triju programa.

OBRAZLOŽENJE

Svijet prolazi kroz klimatsku i okolišnu krizu, a europski odgovor na nju je ambiciozan europski zeleni plan, koji je Komisija predstavila u prosincu 2020. i koji se mora se uzimati u obzir u svim javnim politikama Europske unije. U studenom 2019. Europski parlament izglasao je izvanredno stanje u području okoliša. Velik dio europskog stanovništva dijeli mišljenje o hitnosti problema: prema istraživanju Eurobarometra iz prosinca 2019. godine 38 % ispitanika navelo je klimatske promjene i zaštitu okoliša kao glavni izazov pred politikom na europskoj razini i razini država članica.

Svi će sektori morati preispitati svoje proizvodne modele i uvesti promjene, smanjiti svoj utjecaj na okoliš, a prije svega osmisliti inovativna rješenja koja će zahtijevati nove kompetencije.

Uloga kulture i obrazovanja u borbi protiv klimatskih promjena i održivom razvoju

Kultura i obrazovanje temelj su za spomenute društvene promjene. Obrazovanjem djece, pripravnika i studenata kao i osposobljavanjem odraslih omogućuje se postizanje veće informiranosti i odgovornosti građana, zatim razmjena dobrih praksi i njihovo širenje, razvoj novih vještina u području održivog razvoja te obuka budućih inovatora koji će doći do potrebnih rješenja. Bez obrazovanja neće biti istraživača, inženjera ni znanstvenika koji će nam pomoći u promišljanju o klimatskim izazovima i borbi protiv klimatskih promjena niti će biti stručnjaka osposobljenih za provedbu rješenja u širim razmjerima.

Kultura, s druge strane, ima važnu ulogu u osvještavanju javnosti o pitanjima povezanima s klimom. Ona je isto tako i proizvodni sektor u kojem su se razmotrile promjene koje je potrebno provesti u praksi.

Svrha izvješća

U ovom izvješću izvjestiteljica predlaže konkretna rješenja za smanjenje utjecaja triju glavnih programa u domeni obrazovanja (Erasmus+), kulture (Kreativna Europa) i volontiranja (Europske snage solidarnosti) na okoliš kao i za njihovo potpuno integriranje u europski zeleni plan, što će se postići podupiranjem njihova neprocjenjivog potencijala. Ta rješenja mora biti moguće provesti od siječnja 2021., tj. početka sljedećeg programskog razdoblja.

Iz programa Kreativna Europa financiraju se projekti koji će biti predstavljeni široj javnosti u sektoru koji zapošljava milijune ljudi: procjenjuje se da je u kulturnom i kreativnom sektoru EU-a zaposleno 12 milijuna ljudi.

Erasmus+ i Europske snage solidarnosti omogućavaju pak stjecanje iskustava koja mogu promijeniti ponašanje sudionika i njihove okoline. Oba su programa usmjerena na mlade, koji se prvenstveno zanimaju za pitanja zaštite okoliša.

Sva tri programa orijentirani su za propisivanje dobrih praksi, ali njihove se aktivnosti ipak moraju razvijati u okviru europskog zelenog plana.

Nepovrediva načela: fizička mobilnost i sloboda stvaranja

Izvjestiteljica smatra da dva načela moraju ostati nepovrediva:

- kao prvo, fizička mobilnost, koja predstavlja samu bit programâ Erasmus+ i Europskih snaga solidarnosti, a često i sastavnicu projekata u okviru Kreativne Europe,
- i kao drugo, sloboda sadržaja i stvaranja. Stvaratelji i umjetnici u kontekstu programa Kreativna Europa moraju biti potpuno slobodni kada je riječ o sadržaju, a projekti u okviru programa Erasmus+ i Europskih snaga solidarnosti moraju se i dalje razvijati na temelju lokalnih potreba, u okviru pristupa odozdo prema gore.

Mobilnost mora ostati u središtu triju programa i ne može se zamijeniti virtualnom mobilnošću. U nedavnom istraživanju koje je provela Glavna uprava za unutarnju politiku (DG IPOL) prednost se daje fizičkoj mobilnosti pred onom virtualnom, zato što prva nudi mogućnost potpunog „uranjanja”. Potencijal virtualne mobilnosti u nekim se slučajevima tek treba razmotriti, primjerice za uključivanje građana kojima sudjelovanje u programima nije dostupno ili u određenim iznimnim okolnostima. Virtualna mobilnost, dakle, moguća je dopuna fizičkoj mobilnosti, na primjer radi pripreme putovanja ili osiguravanja naknadnog djelovanja u vezi s projektom. Treba napomenuti da virtualne tehnologije također utječu na okoliš, što se vrlo često zaboravlja.

Pokazatelji i podaci

Izjaviteljica je utvrdila nedostatak postojećih podataka o ekološkom otisku triju programa. Kako bismo utvrdili ciljeve i ocijenili ih, moramo znati otkuda polazimo: to trenutačno nije moguće.

Zbog toga zabrinjava što u nacrtima pravnih propisa nisu utvrđeni pokazatelji za razdoblje 2021. – 2027.

Naposljetku, izvjestiteljica skreće pozornost na činjenicu da bi cilj razvijanja većeg broja projekata prema kojemu se teži, a osobito projekata u okviru programa Erasmus+, mogao dovesti do većeg ukupnog utjecaja triju programa na okoliš. Stoga u početku nije dobro usredotočiti se samo na rezultate do kojih bi dovelo smanjenje pojedinačnih, a ne ukupnog otiska.

Financijska potpora za zelenu mobilnost i subvencije

Svi ispitani dionici smatraju da bi trebalo poticati vrste prijevoza koje manje onečišćujuću, pri čemu je takav izbor ekološki prihvatljivije vrste prijevoza često povezan s dodatnim troškovima. Izjaviteljica pozdravlja izmjene vodiča kroz program Erasmus+ iz 2020. godine, kojima se omogućuje nadoknada izvanrednih troškova povezanih s putovanjima koja manje onečišćuju, no izražava žaljenje zbog toga što je takva opcija opisana kao „izvanredna” te zbog činjenice da bi sudionik i dalje snosio 20 % dodatnih troškova. To nije u skladu s idejom uključivanja predviđenom u tom programu: svaki sudionik mora imati mogućnost slobodnog izbora prijevoznog sredstva, pri čemu ne bi smjelo biti prepreka u smislu novca.

Izjaviteljica ni u kojem slučaju ne želi obvezati sudionike da ne putuju zrakoplovom, budući da se zračni prijevoz često odabire zbog velike udaljenosti ili manjka drugih prikladnih opcija. Poticanje na zelenu mobilnost nikada ne bi trebalo isključivati potencijalne sudionike.

Izjaviteljica pozdravlja plan Europske komisije da 2021. godinu proglasi Europskom godinom željeznica. Bilo bi dobro pritom obuhvatiti i programe mobilnosti, kao što su Erasmus+ i Europske snage solidarnosti. Sudionici predstavljaju široku europsku javnost, no

ipak postoji kritična masa koja bi željezničkim poduzećima mogla biti od interesa. Komisija se može osloniti na iskustvo stečeno tijekom pripremnog djelovanja „DiscoverEU”, u sklopu kojega je ugovorila partnerstvo koje tisućama mladih Europljana omogućuje korištenje željezničkom propusnicom kako bi na taj način upoznali Europu.

Naposljetku, izvjestiteljica preporučuje da nacionalna tijela i agencije pri ocjenjivanju projekata dodjeljuju dodatne bodove onima s ekološkim sadržajem ili projektima s drugim ciljem koji pritom ipak podrazumijevaju ekološke prakse. Izvjestiteljica smatra da je ključno poticati djelovanje, a ne obvezivati na njega. Agencije trebaju s popisa europskih prioriteta odabrati nacionalne prioritete koji će dovesti do dodjele dodatnih bodova: izvjestiteljica smatra da je od presudne važnosti da europski prioritet povezan s održivim razvojem postane opći, tj, zajednički.

Svakodnevni život i odnosi s nositeljima projekata i organizacijama primateljicama

Osim mobilnosti između zemalja pošiljateljica i primateljica, također je potrebno pridati veliku važnost svakodnevnom životu sudionika, posebno u okviru programa Erasmus+ i Europskih snaga solidarnosti. Mobilnost omogućuje promjenu okvira, a to je pak prilika za usvajanje novih ekoloških praksi (odvojeno sortiranje, meka mobilnost, lokalna potrošnja itd.).

Sveučilišta u tom kontekstu moraju biti predvodnici: mnoga su već osnovala „zelene urede”. Zašto ih, recimo, ne povezati sa službama zaduženima za prijam međunarodnih studenata? Potrebno je uključiti i bivše studente sudionike programa Erasmus+: oni bi mogli pružiti savjete ili npr. odgovore na praktična pitanja (gdje kupovati lokalne proizvode, s kojim udruženjem kontaktirati ili kako reciklirati namještaj nakon nekoliko mjeseci provedenih u zemlji).

Europska komisija mora osigurati alate, a nacionalne agencije ih preuzimati i djelovati kao platforme. Rješenja moraju u velikom broju doći s terena, a ne biti nametnuta izvana.

Izvjestiteljica ima visoka očekivanja u pogledu buduće europske studentske iskaznice, koja treba biti stavljena u funkciju do 2025. godine. Ona bi trebala obuhvaćati aspekte koji se odnose na održiviji način života, kao što su popusti za javni prijevoz, te poticati studente na pozitivnu promjenu.

Naglasak mora biti na ulogama organizacija pošiljateljica i primateljica Europskih snaga solidarnosti, budući da su one zadužene za prijevoz, smještaj i svakodnevni život sudionika, uključujući posudbu bicikala ili izdavanje kartice za korištenje javnim prijevozom. Ako one imaju već prokušane postupke, tada ih se mora poslušati, a agencije odgovorne za program moraju im osiguravati savjetovanje. S obzirom na to da su ukorijenjene u određenom lokalitetu, te strukture mogu identificirati održive projekte i projekte s ekološkom tematikom.

Naposljetku, treba istaknuti i pozdraviti ulogu nacionalnih agencija i ureda koji su već uključeni u ekološku tranziciju, posebno u okviru gospodarenja otpadom. Dio njih već je razvio učinkovite prakse, koje bi sada valjalo sistematizirati.

Posebna obuka za stjecanje novih vještina u okviru programa Erasmus+

Program Erasmus+ mora nam služiti kao osnova za uspostavu transeuropskih programa za osposobljavanje u području okoliša. Uz „klasične” projekte u okviru programa Erasmus+

financiraju se dvije vrlo perspektivne pilot-inicijative: Europska sveučilišta i centri izvrsnosti za strukovno obrazovanje i osposobljavanje. Neki od odabranih konzorcija već rade na obrazovnim programima ili programima za osposobljavanje u području održivog razvoja i borbe protiv klimatskih promjena. Izvjestiteljica je uvjeren da ta dva mehanizma imaju velik obrazovni potencijal za buduće formiranje europskih stručnjaka za održivi razvoj pa smatra da im treba dodijeliti odgovarajući proračun.

Sport

Izvjestiteljica također želi naglasiti važnost sporta kao zdravstvenog čimbenika te istaknuti da je za sportove na otvorenom bitna i njegova dimenzija kao snažnog promicatelja informiranosti.

Komunikacija, informiranje i razmjena dobrih praksi

Izvjestiteljica pozdravlja činjenicu da je velik broj projekata u okviru programa Erasmus+ i Europskih snaga solidarnosti već uključen u odgovorno okolišno djelovanje i u ekološka pitanja. Isto vrijedi i za kulturni sektor, koji je krenuo istim putem prilagođavajući se, primjerice, usvajanjem inovativnih tehnika, potičući javnost na korištenje javnim prijevozom ili oslanjajući se na usluge ekoloških konzultanata.

Te dobre prakse moraju se koordinirati.

Stoga izvjestiteljica želi istaknuti da je iznimno važno sve ih objediniti: zajedničke smjernice o dobrim praksama, internetske stranice, osposobljavanje za agencije nacionalnih tijela, platforme itd. Treba uzeti u obzir zahtjeve dionika u području obrazovanja i kulture i u kratkom roku konkretizirati brojne ideje.

Treba uložiti napore i u području komunikacije jer mnogi potencijalni sudionici ne znaju da se njihovi projekti u području okoliša mogu financirati iz europskih programa: tu bi mogućnost trebalo isticati na Danima Erasmusa, tijekom Europskog zelenog tjedna, „Joli Mois de l’Europe” i Europskog tjedna sporta. Isto tako, ta informacija mora biti dostupna na odgovarajućim internetskim stranicama, no pritom ne smije u drugi plan potisnuti druge vrste projekata.

Uključivanje dimenzije održivosti u te programe, prema mišljenju izvjestiteljice, preduvjet je za uspjeh europskog zelenog plana, i kada je riječ o promjeni ponašanja na europskoj razini u vidu prokušanih praksi koje dijele građani naših 27 država članica, i o razvoju budućih kompetencija te napretku digitalnih i energetske tehnologije u kreativnom sektoru.

Ukratko, cilj je nadahnuti muškarce i žene koji će stvarati Europu današnjice i sutrašnjice.

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	13. 7. 2020.
Rezultat konačnog glasovanja	+: 23 -: 3 0: 3
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Asim Ademov, Christine Anderson, Andrea Bocskor, Vlad-Marius Botoș, Ilana Cicurel, Gilbert Collard, Gianantonio Da Re, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Romeo Franz, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matić, Dace Melbārde, Victor Negrescu, Niklas Nienaaß, Peter Pollák, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Milan Zver
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Isabel Benjumea Benjumea, Marcel Kolaja
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Angel Dzhambazki

KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U NADLEŽNOM ODBORU

23	+
EPP	Asim Ademov, Isabel Benjumea Benjumea, Andrea Bocskor, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Milan Zver
S&D	Hannes Heide, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matić, Victor Negrescu, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Massimiliano Smeriglio
RENEW	Vlad-Marius Botoș, Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva
Klub zastupnika VERTS/ALE-a	Romeo Franz, Marcel Kolaja, Niklas Nienaaß
GUE/NGL	Niyazi Kizilyürek

3	-
ID	Christine Anderson, Gilbert Collard, Gianantonio Da Re

3	0
ECR	Angel Dzhambazki, Dace Melbārde, Andrey Slabakov

Značenje simbola:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržan